

Atpakaļ vērstā plānošana

Bauskas Valsts ģimnāzija 2025.25.08.

Vēstures skolotāja Sarmīte Ābelniece

Pirmais solis: atveram sava priekšmeta mācību programmu un izlasam 1.temata nosaukumu

- Vēsture vidusskolai (10.klase)
- 1.temats :Vēsture un sabiedrība aizvēsturē un senajos laikos
- Ieteicamais stundu skaits :10-12 (reāli būs 10)
- Mērķis: padziļināt izpratni par vides un sabiedrības ,kā arī kultūras mijiedarbību aizvēsturē un senajos laikos

Otrais solis: Aplūkojam uzdevumus, kas mums jāizdara

- Ziņas -varam izrakstīt atslēgas vārdus, kas faktiski ir vēstures jēdzieni un fakti
- Savācējsabiedrība, neolītiskā revolūcija, vides izmaiņas, somugri, balti, auglīgais pusmēness, ražotājsabiedrība, civilizācija, Divupes un Ēģiptes dabas apstākļi, Balkānu un Apenīnu pussalas daba un ģeogrāfiskais novietojums, tiešā demokrātija, kolonijas, hellēnisms, cīņa par teritorijām un resursiem, valdnieks, republika, impērija, romanizācija

## Trešais solis:Aplūkojam prasmes

- Interpretē arheoloģisko materiālu
- Meklē saistību starp materiālo un garīgo kultūru
- Raksturo vides un sabiedrības mijiedarbību
- Lasot seno laiku tekstu fragmentus prot no tiem iegūt informāciju
- Skaidro kā vides un ģeopolitiskie faktori radīja atšķirīgas civilizācijas

## Ceturtais solis: aplūkojam ieradumus

- Pamato savu viedokli
- Rūpējas par kultūras pieminekļu saglabāšanu
- Akceptē demokrātiskas vērtības un cilvēktiesības
- Iepazīst dažādu sociālo un kultūru grupu dzīvesveidu

Piektais solis: aplūkojam komplekso sasniedzamo rezultātu

- Izvērtē un salīdzina dažādus piemērus par vides un cilvēku sabiedrības mijiedarbību vēstures laikmetos un mūsdienās
- Saskata saistību starp materiālo un garīgo kultūru atsevišķa vēstures laikmeta ietvaros
- Pēc materiālās kultūras liecībām rekonstruē garīgās kultūras izpausmes

## Sestais solis: temata apguves norise

- Redzam 8 punktus, kurus jāsadala pa 9 mācību stundām, jo 1 stunda ir jāparedz summatīvajam ieskaites darbam
- Manā variantā būs nepieciešamas 2 mācību stundas, jo vienā es realizēšu zināšanu un avotu analīzes pārbaudi, bet otrā - skolēni rakstīs argumentēto eseju
- Tas nozīmē, ka to summatīvo darbu var realizēt gan kopā ( 2 mācību stundas), gan atdalīti laikā ( 1 stunda vienā nedēļā, otra –nākamajā nedēļā)
- Ja skola vēlas, lai būtu decembrī semestra vērtējumi, var realizēt pirmo ieskaites daļu tūlīt pēc Ēģiptes un Divupes vielas izņemšanas, bet otro summatīvās ieskaites daļu – pēc tam, kad ir izņemta Grieķija un Roma

Septītais solis: aptuvenš tēmas sadalījums pēc programmas

- 1) Savācējsabiedrība, kas neietekmē vidi
- 2) Neolītiskā revolūcija
- 3) Ražotājsabiedrība, kas ietekmē vidi
- 4) Etniskie procesi Baltijas arheoloģiskajā materiālā
- 5) Pārplūstošo upju ieleju civilizācijas Auglīgā pusmēness teritorijā
- 6) Balkānu pussalas dabas ietekme uz Senās Grieķijas civilizāciju
- 7) Cīņa par jaunām teritorijām un resursiem, kas ietekmēja Senās Romas civilizāciju
- 8) Romanizācijas process kā vienotas Eiropas kultūrtelpas veidotājs

Astotais solis: stundu plāna savienošana ar mācību grāmatu

- Nemam reāli mūsu skolēniem peejamo mācību grāmatu
- Šobrīd neviena no vēstures mācību grāmatām 100% neatbilst mācību programmai !Tās var izmantot,bet ir jāpielāgo!
- Manā variantā izmantoju V.Purēna Latvijas un pasaules vēsture 1.daļa (RaKa)
- Izšķirstot mācību grāmatu pie katras stundas izrakstu atbilstošās lapaspuses

## Rezultāts izskatās šādi

- Savācējsabiedrība...18.-24.lpp.
- Neolītiskā revolūcija...28.-34.lpp.
- Ražotājsabiedrība...36.-38.,40.lpp.
- Arheoloģiskās kultūras Latvijā...26.,35.-36.,41.lpp.
- Civilizācijas Auglīgā pusmēness teritorijā...42.-46.,48.,50.-54.,57.lpp.
- Senā Grieķija...80.-86.,88.-91.,96.-98.lpp.
- Senā Roma...99.-106.,108.-112.,117.-118.,120.-121.lpp.
- Romanizācijas process...113.-116.lpp.+ papildus materiāls

## Papildinam esošo sarakstu ar jēdzieniem, kurus prasa programma:

- Savācējsabiedrība...18.-24.lpp.+ arheoloģija, aizvēsture
- Neolītiskā revolūcija ...28.-34.lpp.+ražotājsabiedrība, Auglīgais pusemness, vietsēži, nomadi, domestikācija
- Ražotājsabiedrība...36.-38.,40.lpp.+civilizācijas pazīmes
- Arheoloģiskās kultūras Latvijā ...26.,35.-36.,41.lpp.+etnoģenēze, somugri, balti
- Auglīgais pusemness...42.-46.,48.,50.-54.,57.lpp.+ valsts, valdnieks, reliģija
- Senā Grieķija...80.-86.,88.-91.,96.-98.lpp.+ antīkā pasaule, polisa, tiešā demokrātija, pilsonis, kolonija, metropole, hellēnisms
- Senā Roma...99.-106.,108.-112.,117.-118.,120.-121.lpp.+antīkā pasaule, Romas republika, impērija
- Romanizācija...113.-116.lpp. Un papildus materiāls+ romanizācija, kristietība, pagāni

Devītais solis: ko mēs gribam, lai skolēni zinātu par no pirmajām 2 mācību stundām noslēgumā?

- Tēmas nosaukums : Vide un sabiedrība aizvēsturē un senajos laikos
  - Pirmā stunda : Savācējsabiedrība, kas neietekmē vidi
  - Otrā stunda: Neolītiskā revolūcija
1. Zināt kā arheologi iedala akmens laikmetu un atpazīt katra akmens laikmeta posma raksturīgākos darbarīkus
  2. Skaidrot kā cilvēki bija organizēti aizvēstures periodā
  3. Zināt kas ir neolītiskā revolūcija , kādas izmaiņas tā radīja
  4. Kāda bija seno cilvēku garīgā pasaule, kas par to mums var pastāstīt

Desmitais solis: atkārtotam ,kas skolēniem ir jāzin ,jāprot noslēguma darbā

- Ziņas = cilvēki savācējsabiedrības periodā dzīvoja ekosistēmā ,to neietekmējot,bet neolītiskā revolūcija ieviesa radikālas izmaiņas šajā ziņā
- Prasmes=interpretēt arheoloģisko materiālu,saistīt materiālo ar garīgo kultūru,raksturot vides un sabiedrības mijiedarbību ,salīdzinot savācējsabiedrības un ražotājsabiedrības iezīmes
- Ieradumi= pamato savu viedokli,rūpējas par arheoloģijas pieminekļu aizsardzību
- Kompleksais SR=izvērtē un salīdzina dažādus piemērus par vides un sabiedrības mijiedarbību,saskata saistību starp materiālo un garīgo kultūru
- Jēdzieni: arheoloģija,arheoloģiskā kultūra

Sākam veidot uzdevumus summatīvajam pārbaudes darbam

- Man būs 2 desmitās klases, tāpēc es uzreiz veidošu 4 variantus
- Galveno uzmanību es pievērsīšu zināšanām un prasmēm skaidrot, pamatot, savietot un atpazīt
- No 2 pirmajām mācību stundām es varu izveidot 1 uzdevumu katram variantam
- Ņemot vērā mūsu skolēnu vājo atmiņas kapacitāti, daļu no jēdzieniem es došu uzdevumā, bet vērtēšu šo jēdzienu izpratni un savietošanas prasmi